

CÉNTIMOS

XERRIM

SETMANARI BILIGUE, SATIRIC Y DE BON HUMOR

PRECIOS DE SUSCRIPCION

Provincias: Un trimestre . . . 0.75 ptas.
Extranjero: Un año . . . 6.00
— Pago por anticipado —

Correspondencia y Administración
Luna, 27.—SÓLLER (Mallorca)

No se devuelven los originales.

¡Qué pueblo es Mallorca!

Ha visto jamás persona alguna que haya metido sus patas en el Continente, un país tan destarrado, en lo que a sus habitantes proletarios se refiere, como la isla de Mallorca?

Todo lo consienten. Soportan cualquier impertinencia, admiten cualquier injuria, se asuman con docilidad al mandato del de arriba y recojen con benevolencia toda clase de desprecio, mientras que todo venga del que manda, del feudal moderno y en síntesis de los que son sus superiores ya moralmente o materialmente.

Les arrancan ante de sus propias barbas una flota puramente y lealmente mallorquina, y se quedan tan frescos. Exportan en su presencia objetos de primera necesidad que en Mallorca carecemos de ellos, y no piden explicación alguna a quien debe velar por la armonía, felicidad y progreso de esta roqueta. Su amor propio es invulnerable y decididamente vemos que no viven en la vida política, ni en la realidad, sino una sumisión completa, en un éxtasis profundo y en una insensibilidad incomparable.

Pero lo expresado anteriormente no equivale a negar que haya excepciones en la vida común del pueblo proletario mallorquín. Hay su grupo de emancipados que con el don de la ubicuidad explican públicamente las doctrinas emancipadoras del obrero, y en premio de sus desvelos para el bien del desheredado de la fortuna, reciben las miradas iracundas impregnadas de un vehemente odio feroz y el poco apreciable calificativo de harlotes, por parte de los burgueses opresores, y la incredulidad y los martirios de la hipocresía por conducto de los proletarios oprimidos.

Gozan los mallorquines de un irregular servicio de vapores que

mucho tiene que desear. Un servicio de trenes detestables, cuya compañía a más de aumentar el precio de los viajes, suprimen salidas de trenes.

Tienen un obispo tan celoso de su religión, que queriendo imponer al pueblo, moldes quebrados por la civilización y la libertad empieza por condenar a cuatro periódicos en pleno siglo XX, cuando la luz del progreso da con todo su esplendor sobre el pueblo mundial, quizá, y conste que no consideramos fundada nuestra suposición, quizá por la mera causa de desbaratar un negocio de Costix. Y la mitad del pueblo mallorquín acata con mansa servilidad las órdenes de tan particular prelado, quemando los tales periódicos si por desgracia caen a su alcance.

El pueblo mallorquín respetando las excepciones, es rústico en excelencia, persevera las antiguas doctrinas, y se asuma al poder de los más fuertes. Cree con un paraíso terrenal fuera del orbe y no quiere reconocer las doctrinas ateas, y no admitiendo las ateas no admiten las societarias cuyos medios forman un fin que es el verdadero paraíso del obrero en común.

Este es el actual estado de la sociedad mallorquina, muy deplorable y atrasada para admitir en su seno a unos habitantes abruptos y áridos en ideas emancipadoras, que con el tiempo pulirán y cultivarán los mártires predicadores de unas doctrinas que son la verdadera realidad.

La falta de escuelas ayuda al retraso mallorquín. Una vez educada convenientemente la próxima generación será más fácil aportar al proletariado por el camino de la reivindicación y del progreso.

LEO USA

LA BRUJA
NOVELA POR J. MICHELET
Se vende al precio de 1.00 pts. ejemplar
De venta en la librería de Salvador Calatayud.—Luna 27.—SÓLLER.

Un assistent desconfiat

En Cassinto d'Alaró era un tenrat de vint anys, quant parti a fé es servici.

Entrá en es corté y es primé vespre ja li prengueren una flassada, es calsons nous y un guém regalo de sa seva atlotá, y per més colmo no's despertá fins que tothóm va stá aixicat.

Com poden suposá aixó no li etxocá massa, y posá escrit an el Cel y es capitá qu'era un homo jelós del tot, el prengué per assistent, en recomendació des general creguent prende un baneit que no's possaria amb sa seva dona qu'era molt guapa.

Es segon dia qu'hagué prés possessoriá d'es nou carrec es capitá li digué:

— ¡Bruto!

— Qué vol mi capitán?

— Vesten allá d'alt y baixem sas duas esperdenyes.

S'assistent s'en pujá y per sort trobá sa senyora y sa criada a devora una finestra que donava an es corral.

Enseguida s'aferra a sa criada y li dona una besada. Llevó y'a a sa senyora y ni doná un'altra.

— ¡Indessent! cridá sa senyora crema-da.— ¿Perque ets fet aixó?

— Perque es capitá mo ha dit.

— Aixó es mentida.

S'assistent s'en vá a sa finestra y diu:

— ¿Qué m'ha dit, a unar?

— A totas dues, animal contestá es capitá.

Sa senyora envesti an es seu homo, y quant heu hagueren aclarit es capitá volia matá s'alaroné, pero sa senyora si posá diguent:

— No'l té fé prenda es general?

— Si.

— Ido are per venjanse endossaley a ell.

Es capitá heu té així, y a forsa d'alabá s'assistent y sas sevas viveses lográ qu'es general l'acceptás.

Aquell mateix dia es general havia de parti a Inca y com que no sabia en aquina hora partia es tren cridá en Cassinto diguentli:

— Vete a la estación, y pide a que hora ha de partir el tren que va a Inca.

— Conforme mi general.

En Cassinto parteix y passá un' hora, en passaren dues, tres, y no tornava. Cuant en feya cuatra qu'havia partit, arribá a ca's general y enseguida qu'hagué el vé li digué:

— ¡Ab grandissima calamidad! de donde vienes?

— Jo li diré mi general. He anat a s'Estació y he demenat an aquina hora partia es tren, y m'han dit a las cuatra d'es cap-

vespre, però així com jo no m'he fiat d'ells, he esperat que partis per dirley mes cert.

ANÁ PER LLANA...

Un senyó molt divertit y per cert inteligent vé un nin un poc innocent y en volgué treure partit. Comensá a gratarsé es cap y se va posá a pensá hasta que se va ideyá un bon xiste accidentat. Resultava qu'aquest dia era a una brillant reunió, y va fe una llamació cridant sa gent qu'hey havia Cuant tengué tota sa gent a baix d'ell molt ben reunida digué, pegant s'investida an aquell nin innocent:

— Diguem a mi que, t'estim.

— ¡l'any passat quant d'anys tenias?

— Set.

[Anyadint fent moixonias:

— ¿Y aquest any qu'ará ténim?

— Vuit.

— Pues segons es men conta set y vuit sumant fan quinze. Quinse anys tens.

Es nin s'endinsé, pensant y fent cara tonta quant torná y li diu amb fuas:

— ¿Y quantas camás tenia l'any pasat voté?

— ¡Jo? Dues.

— ¿Yenguany?

— Dues.

— Pues fent via dic, sense prende pús notes: dos y dos cuatre; y en gran vasa veitx que voste es un bon ase porque me té te cuatra potes.

BACALLET

De sa Regió DE MANACÓ

May m'heuria pensat benavolguts lectós qu'un setmanari tan humil com aquest, fos tant medicinal com és. Pareix mentida que curi tan radicalment sas malalties crónicas que moltes personas patim.

Pués ara veureu sas cosas del mon donant antes de tot s'enhorabona a sa persona que tengué s'idea d'introduhi aquets setmanaris en tant bon acert.

Bola vá. En vista de que EN XERRIM xerra claras sas cosas resulta qu'el Rey Melchor, s'arrepeneix d'havé llogada una porta y no havé volgut pagá es seu petit llogué, tant just com era.

El Rey Moro está del tot desenganat y no vendrá es cas d'havé de torná corre per demunt es terrats, y a mes a dit que no eren ratetes que l'encalsaven, sino un moix vey, per-

qu'ell volia fé jocs privats a sa seva moixa. Y s'altre rey (dame) si du sabatas a dobà, las anirà a sercà y a pagà en-està llestas.

En Poc Oli també ha promés no tornà a to-cà es bombo en tot cas tocarà es platillos per-que son mes jeujés.

En Biel Muná tampoc tornarà a ca na Riset perquè aquesta individua li vol fé pagà es plats qu'un altre ha romputs.

També está desenganada aquella jovensane des carré d'es Barracá y no se tornarà alegrá de que posin donas a demunt EN XERRIM.

Na Pera Andreue d'aquí en devant pegará relligiosament sas sebrates que fará adobá y llevó es botigué, per pó que no li tornin em-bargá un porc.

Sa que li taparen es portal en mitjans no tornarà a botá pes corral de ca se veinada perquè no son amigas, ni tornarà conversá a dins es pati des Convent en cap mascle sia verdefol o sia cadèrnera.

Aquella joveneta des carré des Barracá «Cocherito» que cuant no en te dos en te tres (ja-éndevihereu qui es) no tornarà doná cita a s'enemorat an es carreró den Pruna es ves-pre perquè sa pensava que perque no hey ha casas ningú l'havía de veure en tant de Dul-zura y justament d'una finestre d'una cuina tot heu veren y sentiren.

Aquella que tenia sa gabi empenyada ja ha anada a desempenyarle.

Basta per avuy; un altre dia seguirem fent sa narració de s'arrepentiments y desengañys, y veurem lo medicinal qu'es aquest Xerrimet, amb es seu belsam tan preciós.

VERDADES

DE FELANITX

Y des nostro Corresponsal qu'en sabeu novas? Fà una barbaridat de setmanas que no mos ha enviat un sol escrit lo que mos fa creure si ha armada atlotá y no pensa en noltros.

Si es així l'hey dispensam, perquè un pe sas donas ha de fé qualche sacrifici.

SA REDECCIÓ

D'ESPORLAS

An aquest poble de fabricantes guapas, hey ha tres jóves que volen prendre es pel a totas sas atlotas, els cuals se dignaren enviá una carta a cameva, y [deya que sortirian certas dues donas an aquest periódic y ellas s'abantó ploravan.

Ni ha un d'ells que fá de forné y un altra de carreté de cartó. Aquest forné es molt pinxo y segons diu es carreté d'ú a dins sas butxa-cas dotse atlotas molt guapas. Aixó será per-que totas sas d'Esporas li donen carabassa.

Jo tanta falsedat vos veix que no vuy publica res de lo que deys, y ademés que a mí m'agrada mes sas donas que ets homos.

Un'altra vegada mirau de posá sas ver-taderas firmas y no poseu noms falsos, porque Sebastia no es es nom de cap, y Toni tam-poc.

Cuant donguin nom, carré y número ja vo-rem.

Es CORRESPONSAL

DE MANCÓ

Lo oient es deuta y per aixó avuy anam a tractá de ses fingidas eleccions per diputats a corts, de que donavem una suscinta reseña la setmana passada per telegrafo.

A s'escola de nins, enrevolten una taula mitje dotsena de comics. Tots representen sa mateixa comedi; pero tenen assignats distins papés. Un parey d'aquets, turcofils o endio tofils en ragés, que son com es camaleón, que te sa propietat de mudá de coló segons es terrenó que trapija, van desfressats de con-servados y manefjen sa batuta. Altrés dos, que no son ni figue ni rem, representen es pape Job. Es president de mesa, com a lli-béral, se pren sa llibertat de fe allá una llar-gá siesta; pero es qu'encara li aventatja en so dormi es es Batle Majó, qui la degué comen-sá a las once des dia abans, puesto que no

mos enviá representació des seu partit, do-nant lloc a qu'ets altres sa repertissen es vots, prescindint de componendas y deixant es partit maurista com es gat d'En Perecañes.

En cuant a n'ets electós, pareix que cone-guent sa farsa, han estat a la mira y no n'hem vist cap que anás a depositá es seu vot dins aquella urna tan a la moderna, que a noltros mos semblá pot de posá confitu-re, mentres qu'altres sostenen qu'era una moxina.

Lo mes deverit de tot va esse es sainete final, en el cual actuá de protagonista s'her-mano Bartola, enviat extraordinari de Seuva, que vengué per recohi datos, cuant es d'allá sospitaren qu'aquí no los deixarien tastá es buñols; pero tengué tan mala pata, que, en lloc d'adquirirne de nous, li prengueren es que duya, haguentsen de torná cap baix y apenat com a beata que ve de confassá y no ha cumplit sa penitenci. Pobre hermano!

NEY-NEY

DE BUNYOLA

(Acabament)

Y ará si que ve es colmo! Qué va que no endevináu qui es en Pala-Canyas? vos ho volem di: En Pala-Canyas es, es jermá majó d'en Juan de merda aquell que s'altra dia mos va doná una vetlada de jocs de mans y que per cert v'assé un escandol. En Pala-Canyas es aquell lloç que té es nas mes llarc, qu'es campaná de Muro y en forma d'escaufa pan-xas. Pués aquest xato també se posa en Foc y Fum, y aixó tant li pareix que diari es Foc y Fum com un anunci de toros. Empero no li convendria mes an aqués Charlot estentis, prende estat matrimonial que posarsé amb aquets asuntos? Seguint així se guanya que noltros li haguem de destepá cosas que no importa que s'enteri ningú, principalment es sexo femenino.

Vamos idó, a veure si entre tots evitau que noltros haguim de pegá aquestas panxa-das de riure.

Si es que no sigueu botxos mos direu si estau quixosos, pués som un cuants xerrimosos qu'estám riguentmós de voltros

ES MATEIXOS

NOTA.—Una comisió dirigida pen Pito de Palma prest vos farà una visita. No sehem que deven volé.

DE PALMA

Qué no coneix aquella bolero que ven je-lat a devant Ca'n Debray? Ningú de voltros ha estat victima de sas sevas riayas?

Pués jo si. Aquesta jeletera, així com ven jelat está sempre molt fresca, pero aixó no es una rahó porque jo haguí de sufrir sa seva frescura.

S'altra dia de pejés, sen reya de sa meva levita. Despursahi des meu corbatí. Ahi per desgraci vaitx passá per devant ella y per mes colmo justament duya es derreras des calsons foradats, pués bono la va havé vista! Tot es públic s'hagué d'enterá que jo duya es calsons foradats.

Sa meva rabi ja estella y ja no me fá riguera mes si aquesta jeletera segueix fent se foredella

ivos juc un libret Pay Pay que carretó, jelat y ella pegaran dins Ca'n Debray

EN FRESCALES

NOTA.—Disapta qui vé parlaré de sa fes-ta de la Trinidad y de sas jerreras.

D'ESTABLIMENTS

Des café de «Ca les Cosas» o sia «Cá las Noyas» s'en contan cosas mes grossas qu'un gigant.

Ará resulta que segons diven han de dú una pepa a sa majó. No deven sebre qu'en-ca-ra es frédina.

Ademés suplic an aquesta gent de que menjin abastament y déixiguen aná es jenre

y es menjá que li donen, que tal volta los fa-rá falta.

També agrahiriam an es genre de que fas-i el favó de no maretjá tant sa gent contant sas sevas valentias, y diguent que té sa vida venal que no fos cosa li sortis compradó.

Que vaji alerta si hey vol a ná.

D'ALARÓ

Conversa agafada al vol, sostenguda per tres jornalés y dos sabatés an es carré Nou.

En Perico.—Qué no hu sabeu? Ell en Solé ha guanyadas sas eleccions de compro-misarís.

En Miquel.—Si. Ja hey deu está gojós es tort.

En Juan.—Els he guanyaren perqu'es con-servados no hey anaren; y después perque s'Alcalde y es Secretari feren sa llista des ma-jós contribuyents levant es conservados y a-ficanti lliberals per llarc, fins que sa llista fonc una llista de menors contribuyents, des-truint sa Lley. Aixó es administració modelo pero de falsedad continua.

En Toni.—Si que deu assé vé aixó que dius, perque es primé qu'han llevat es D. Juan de Son Forteza.

En Miquel.—Perque deu assé qu'en Solé la dú tant de D. Juan?

En Perico.—Perque va treura s'ompara de sa preso, per havé comés un robo a s'ompara d'aquest senyó.

Tots.—Aixó demostra lo imbécil qu'és.

(Continuará)

DE MURO

Amats lectós. Vos vaitx a contá un fet sot-cóhit an es meu sogre qu'es una de sas cara-bassas mes grossas que se fan per Muro.

Resultá que comprá una conia xorca es es dí, un coní lo qu'ell ignorava, y a fi que l-fes conis sercá un coní y el posá en sa qu'el creya era conia. Però com qu'eran dos mas-cles se comensaren a donarse bufatadas, que-dant mes blans qu'es cotó. Es sogre no s'en-entemé fins que fé onse dias qu'estaven ple-gats, pués trobava raro que ja no li fessen conions. Quin homo mes bárbaro, no distin-gi es mascles en sas famellas!

També si es sa seva fia, en so primé infant que va doná a llum está mes de 15 dias plo-rant perque no tenia dents. Mirau si heu es d'aquellas qu'han de manesté passá pes fum!

Es gros volé que nesques en sa dentadura completa. Jo cuant la festetjava li deya: Mira qu'heu es torpé tompare. Però ara puc di: Mirau qu'heu es rústica sa meva dona.

Som digne de compasió. Si hey ha cap fredina qu'hem vulga a jo y an es meus 11 infans que tenc li fojiré. No ha de teni ansi p'ets atlots perqu'es majó ja te 8 anys y 19 dias, estas dí, que ja ha de masté guarda.

Per mes informes acudiu an es Correspon-sal d'aquest periódic, de Muro.

ES JENRE

CORRESPONDENCIA

Corresponsal de Buñola.—Hém rebut alló. Heuren rebut es llibre. Ja direu en el senyó Pito que no li enviám alló, perque encara es petit. Amb un billet de cent pessetas ne-cara li tornariam es canyi.

J. J. T.—Establiments. Mos agradaria mos enviasséu sa vostra direcció per escriuravós.

Tenda de mobles

GUIEM CALVO

Carré de sa Rectoria, 16—SOLLER

Tallé de fusteria y mobles

Mobles de maderas sanas, fabricats en tal Tallé. També fan de lo més bé portas, somiers y persianas. Heu fan tot de lo milló: Baratura y perfecció.

XERRIMADES

Un homo que viu an es carré Nou es-tá renegant de tots es dimonis de l'Infern.

Resultá que aquest individuo lletji una Xerrimada a demunt aquest periódic que deya qu'era just qu'es barbés pujassin es preu de sa seva feyna, y així com ell es molt económic comprá un rahó, una brot-xa, polvos, y se posá a afeytarsé ell ma-teix, però com que no havia tocat rahó may, no sabem com las se reglá, es cás v'asse que lo primé que fé fonc tirarsé mitja galta a baix.

Pobre homo!

Es digne de compasió

aquest homo tant tacanyo

que sense coneixa es panyo

se va posá a cosirlo.

UN VEINAT

A sa excursió a Manacó, EN XERRIM no hey envia reductós pe sa causa de que a Manacó tenim un Coresponsal que se cui-dará de posá sas peras a cuarto a totas sas sollericas que surtiguen des limites de sa moral.

Anau vius idó, qu'es nostro Correspon-sal manacori no te rues a sa lleigo, ni te es plomí despuntat, y a més es com Deu qu'es per tot y heu veu tot a un mateix instant.

PERFUMAVOS

amb sas esencias, extractos, locions, sabons, polvos, etc., etc, que venen a s'imprenta Moderna, carré de sa Lluna, n.º 27.—SOLLE.

Sabem per cosa certa que sa serque constituhí a Solle una Agrupació Socia-lista.

S'entusiasma per part de molts d'obrés es egros, lo que fa creure qu'aquesta Agrupació será un éxit.

Heu desitjam de veras.

Contestat an es pelegrí o sigue aquell que dú sa trompa de mira alluny, que de-ye si jo anava massa d'aquellas criadas d'es carré de sa Lluna, li dec di a veure si li recorda aquell any o sigue l'any passat, que va fé tot lo que li doná la gana.

Jo com que duc uyeres no vaitx veure lo que va fé. Però segons informes no va fé gaire bonda, jo no crec qu'ell volgués muya es pa, por supuesto.

Te suplic pelegrí qu'un altre any no t'ocupis tant d'ets altres, que trob qu'ani-rá milló si té cuidas de tu mateix.

Ala idó, estufat, té bonda, y alerta a sas moscas d'ase que pican fort y nafren.

Pués en Juan de sas uyeres y llevó es seu companyo te volen dá sa lissó que tu antes no la saberas.

FONDA LA PALMESANA

de Andreu Ramon

Carré de Cocheras, 3.—SOLLE

Forenses que visitau aquesta població sana y com tots necessitau menjá per no patí gana, a sa FONDA PALMESANA trobareu lo que sercau. Allá es es menje de primera y com un Bisbe se jeu, y tot aixó per un preu tan baix que vos fá riguera.

SOLLER.—Tip. de Salvador Calatayud